

HAAMER

MÄRTS 2020

Koolileht valmib G. 3 koolilehe kursusetöna

Kadri Vilbaste sai sisesõudmise

Meie kooli G 3.d klassi õpilane Kadri Vilbaste võitis Prantsusmaal sisesõudmise maailmameistrivõistlustel 500 meetris kuldmedali. Seetõttu lasime Kadriil endal selgitada, kui suur oli konkurents, kuidas ta võistlusteks valmistus ja mis on tegelikult medali „hind“.

Kadri saab lugeda ka intervjuud meie spordileheküljelt.

MM-i Parun Pierre de Coubertini nimelisse spordihalli oli kogunenud 52 riigist 3286 osalejat. Prantslasi oli üle 2000: üritus toimus nende kodumaal ja neil oli hea võimalus ennast proovile panna. Minu vanuseklassis võistles pea 50 atleeti.

Võistlusteks valmistudes tegin tavalisi trenne ehk ergomeetria kiirendused ja pikad aeroobsed trennid. Aeroobsed trennid tähendavad tavaliselt 20 km sõudmist ergomeetria: vahel rohkem ja vahel vähem. Hoidusin tegemast raskeid kangi-jõutrenne või olin neis ettevaatlik, et hoiduda vigastustest. Vigastusega võistlemine ei ole just väga hea ja vahel on isegi vaja pikem puhkus võtta, mis võib sportlikku vormi alla viia. Võistlusvorm oli MMiks hea. Ometi olin näinud Euroopa meistrivõistlustel Prahast, mis toimusid enne MM-i (kus sain U23 vanuseklassis 4. koha), et suuremate võistluste kogemustest on puudus.

Mentaalselt on raske võistlusteks valmistuda, kuna iga sõit on erinev, iga võistlusel erinevad vastased. On ka kindlad aspektid, millega arvestada. Näiteks peavad sõudjad tihti peale valmistuma lihavaluks. Kuidas suudavad nad end edasi sundida sõitma, kui lihased „on täis“ (lihastesse tekib piimhape)? Loomulikult tuleb end ka motiveerida sõidu ajal, et suudaks püsida konkurentsias ja et suudaks sõita välja hea tulemuse või aja. Nii vee peal kui ka ergomeetria võisteldes peab mõtlema ka tehnikale: kuidas olla piisavalt energiat säästev, kuid siiski anda endast kõik. Peab alati valmistunud olema ka eelsõitudeks. Üks, mida kindlasti enne sõitu teen, on see, et räägin treeneriga võistlusstrateegiast (mida võiks kasutada või kuidas sõita oma sõitu).

Medali „hinnaks“ on unetunnid, pere ja vaba aeg. Koolitöödega tegelemised venivad tihti peale kella ühesse-kahesse öösel, oma vanemate ja õega kohtun harva ja kui isegi saan kokku, siis ainult hetkeks. Vaba aega kui sellist (et teen, mis tahan) pole ka eriti. Kui isegi vaba aeg peaks tekkima, olen enamuse ajast trennidest väsinud ja pigem veedan selle aja trennidest taastudes. Trennis käin 6-7 päeva nädalas, st ka nädalavahetus pole vaba. Vahel teen 2 kuni 3 trenni päevas. Tavaliselt on nädalavahetust 2 trenni päevas ning pühapäevähtul teen tihti peale koolitööd ette ära, seega otseselt vaba aega ei ole.

Fotol olen Liisu Mitiga, kes on ka meie kooli vilistlane. Liisu võistles minuluga koos nii EM-il kui ka MM-il, kuigi me võistlesime eri vanuseklassides ja individuaalselt. Liisu treenib teises sõudeklubis (SK Pärnu) ja mina Kalevi sõudeklubis, seega iga päev me üksteist ei näe ja trennid on meil ilmselgelt eraldi. Küll aga suhtleme messenger'is ja oleme üksteisel toeks nii võistlustel kui siis igapäevaelus. Võistlustel hoiame üksteisele põialt ja ergutamise võistlustel teineteist: suurematel võistlustel oleme seetõttu üksteise ergutamise hääled kähedaks karjunud. MM-il peale Liisu 2 km sõitu oli mul pikalt hääled ergutamise ära.

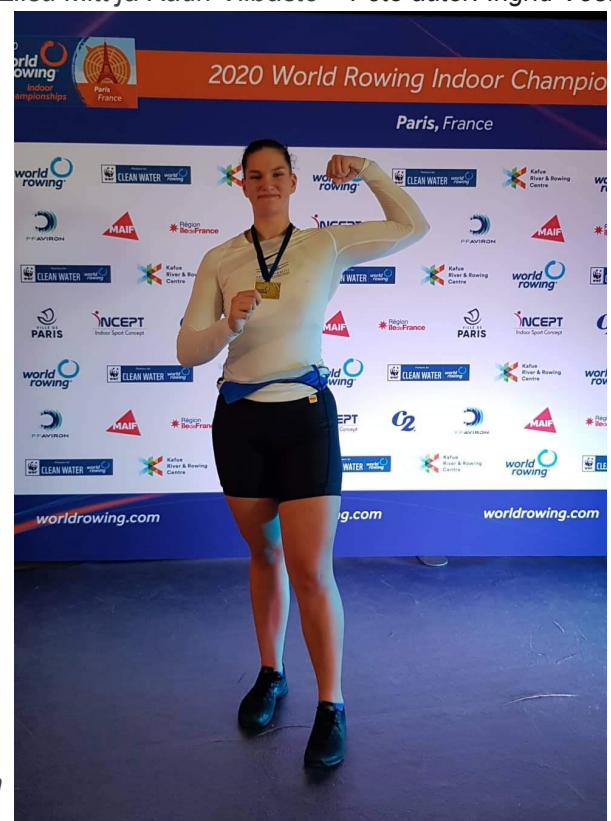
Järgmiseks sihiks on Eesti koondise Horvaatia veelaager ja selle lõpus oleva Horvaatia Openi võistlused, kuid olen ka eelvil veehooaja võistluste tõttu.

Kadri Vilbaste

Foto autor: Ulvi Lutoškin

Liisu Mitt ja Kadri Vilbaste Foto autor: Ingrid Võsu

LEHEST

Jaanuari lõpp näitas meile, et saame oma kooli üle väga uhked olla. Just meie kool korraldas üleinnalist üritust Ühisfest, mis keskendus noortele ning noorte probleemidele Pärnu linnas. Üritus toimus Estonia spaa konverentsisaalis ning sellest võttis osa ligi sadakond inimest. Veebruar algas aga Ühisfesti kokkuvõtva tänuõhtuga Tartu Ülikooli Pärnu kolledži raamatukogus, kus saime ürituse kohta head tagasisidet nii linnavalitsuselt kui ka teistelt koolidelt. Lisaks sellele saame uhkust tunda meie kooli tubli abiturendi Kadri Vilbaste üle, kes saavutas Prantsusmaal sõudmises maailmameistri tiitli. Palju õnne Sulle, Kadri! Nii Ühisfestist kui ka Kadri eduloost saate lugeda lehenumbri, mis teil praegu käes on.

Mida toob aga kevad? Abiturendid valmistuvad riigieksamiteks, üheteistkümnemes klass teeb aastatöö lõppviimistlusi, et see edukalt kaitsa, ning kümnendikud valmistuvad koolieksamiks. Kõigil on küll kiire, kuid õnneks saame enne kevade tulekut tunda rõõmu koolivaheajast, mille jooksul soovitame kõigil palju õues olla ning nautida vabadust enne töökat kevadet.

Tulekul on ka palju lahtiste uste päevi erinevates ülikoolides. Nii mõnedki ülikoolid on kandideerimisperioodiga juba alustanud ning ootavad sisseastujaid. Ärgem siis olulisi kuupäevi maha maga! Väga oluline on olla oma eriala- ning koolivalikus kindel ning seda aitavadki lahtise uste päevad meil otsustada. Ka neist on põgusalt juttu selles lehenumbri. Julgustame kõiki aktiivselt osa võtma!

(Erakogu Mirjam Holtsmann)

Mirjam Holtsmann

TOIMETUS

Peatoimetaja: Mirjam Holtsmann

Reporterid: Robin Roosmaa, Kendra Rosen, Cätlin Sutt, Kristina Schleicher, Lisanna Vanamõisa, Britt Rondo, Fred Kikas

Korrektorid: Ethel Saarnak, Angelika Kurm, Gerlyn Haasma

Arvamustoimetused: Liisi Künnapuu, Kairi Mõttus, Tairi Mõttus, Rose Marietta Reber, Sondra Udu, Rebeka Leppsoo

Meelelahutus ja omalooming: Andra Tammekand, Liisa Kalista Sapas

Kujundus: Martin Belan, Katariina Peetson; juhendajad: Kersti Jürgenson (sisu), Marika Ristmäe (kujundus)

KOOLIELU

Ühisfest

Neljapäeval, 13. veebruaril kell 15.30 tegi Pärnu Ühisgümnaasiumi õpilasesindus kokkuvõtte esimesest ülelinnalisest Ühisfestist (ÜF) teemal „Pärnu – noorte inimeste linn“. Noorte ettepanekud esitati Pärnu linnavalitsusele.

ÜF laudkondades said noored arutleda kooli ja hariduse teemadel ning kaasa mõelda, missugused võiksid olla tulevikutöökohad ja -korraldus. Ühiselt otsiti vastuseid küsimustele, miks kodukohta jääda või tagasi tulla ning millises Pärnus soovitakse elada ja töötada.

Esitleti kokkuvõtteid teemadel:

Tuleviku kool / tuleviku haridus. Kuhu oleme teel? Tuleviku töökohad ja töökorraldus. Mida saavad noored teha kodukoha heaks?

Millises Pärnus linnas tahaksin mina elada ja töötada?

Kas noorel on kohta Pärnus? Mida teha, et noored tahaksid Pärnusse jääda ja siia pärast õpinguid tagasi tulla?

ÜF päevajuht oli Sass Henno ning ÜF-il osales 120 Pärnu linna 8.—9. klasside ja kutsehariduskeskuse õpilast, gümnaasisti ja kolledži tudengit. Paneeldiskussioonis avaldasid arvamust Pärnu linnapea Romek Kosenkranius ja abilinnapea Varje Tipp, Pärnumaa Arenduskeskuse juhataja Erik Reinhold, Pärnu Ühisgümnaasiumi direktor Anneli Rabbi ning kooli viilistlased Estonia Spa Hotels juht Andrus Aljas ja Karoliine Aus MTÜ-st Tunne.

Teemal „Tuleviku kool / tuleviku haridus. Kuhu oleme teel?“ arvasid õpilased, et koolid peaksid jätkuvalt kasutama e-õpikute asemel paberõpikuid, sest kui koolist kaoks elekter, jääks koolitöö tegemata. Samas arvati ka, et gümnaasiumis peaks olema rohkem valikuid. Näiteks võiks iga õpilane saada kokku panna omale ise tunniplaani, et õpilane saaks valida ained vastavalt oma tuleviku väljavaadetele. Lisaks arutati, et õpilased peaksidki olema erineva tasemega ja õpetajad lähenema igale õpilasele individuaalselt. Pakuti ka lahendust

õpilaste keskendumisele tunnis: tundi tuleks alustada hingamisharjutustega, et häälestuda ja keskenduda tunnile. Tuleks muuta klassiruumid vabamaks, kergemaks ja sisustada praktilisemalt, et mõõblit vajaduse korral ümber tõsta.

Eksamite kohta arvasid õpilased, et matemaatika eksami tulemused oleksid paremad, kui eksamil võiks valemilehte kasutada, sest pähe tuupimine ei arenda loogilist mõtlemist. Tuleviku õpetajatel tuleks muuta õpetamise viisi, sest ajad on muutunud ja vana viis ei toimi hästi. Gümnaasiumi lõpuni on koolide suhtes kõik hästi, kuid edasiõppimisvõimalused on halvad, sest Pärnus puudub ülikool.

„Tuleviku töökohad ja töökorraldus“ Arutlusel oldi üksmeel, et Pärnus on töökohtadega halb seis. Tööandjad nõuavad noortelt suuri kogemusi, kuid tööd alustaval noorel ei saa kogemust olla. Arvati, et noori peaks rohkem kiitma ja tunnustama, sest siiani on paljud esimeselt töökohalt saanud negatiivset tagasisidet. Räägiti ka sellest, et noori töötajaid kasutatakse ära, sest neil puuduvad kogemused ja ka oskused enda eest seista. Õpilased arvasid, et Pärnus puuduvad moodsamad töökohad ja rohkem peaks olema õppimisvõimalusi ja õppetootusi. Lisaks peaks olema rohkem motiveerivaid üritusi ja praktikat, aga noor peaks ka ise olema rohkem hakkaja ning pöörduma töötukassasse, et saada abi.

Teemal „Mida saavad noored teha kodukoha heaks?“ arutasid õpilased, et igaüks võiks panustada oma piirkonna arengusse. Abi saaks õpetajatelt ja linnavalitsuse töötajatelt. Vahel tundub noortele, et nende arvamus surutakse maha, kuid alati tuleb teha end ise nähtavaks ja kuuldavaks. Pärnusse oleks rohkem vaja üritusi nii peredele kui ka noortele endile, sest neid ei ole piisavalt ja kui ka on siis peaks olema suurem reklaam ja info

kergemini kättesaadav. Näiteks toodi Pärnu Postimees, mis aitaks ürituste reklaamimisele kaasa. Noortele oleks vaja kogunemiskohti, kus saaks vabal ajal aega veeta. Probleemsetele noortele on vaja eeskujusid ning kõige esimesena tuleks rääkida sellel teemal vanematega.

Teemal „Millises Pärnu linnas tahaksin mina elada ja töötada?“ oli ühtne arvamus, et kolledžis peaks olema rohkem

erialasid, kuna praegune valik on liiga kitsas. Soovitakse ka õppida IT ja teadusega seonduvaid erialasid.

Üldhariduskoolides peaksid olema väiksemad klassid ja gümnaasiumis peaks olema rohkem suundi. Puudusi nähti ka tööelus. Ja lahendus võiks seisneda selles, et ettevõtted võiksid noori koolitada, pakkuda tööd noortele spetsialistidele, sest praegused spetsialistid kodulinna tööpuuduse pärast ei naase. Samas võiks olla töökohti projekti- ja kaugtöö vormis. Palk on õpilaste arust väike ja väljakutseid vähe. Puudu on ka jäähall, korralik batusdikeskus ning lõbustuspark. Uhkust tunnevad noored Pärnu ranna ja muuli üle, tugevate gümnaasiumite üle ning loodetakse, et varsti hakatakse ehitama kesklinna uut silda. Pärnus meeldib elada neile mõnusa suvemõllu ja rahuliku liikluse pärast.

„Kas noorel on kohta Pärnus? Mida teha, et noored tahaksid Pärnusse jääda ja pärast õpinguid tagasi tulla?“

Noorte arvates on Pärnus puudu õpilaskodud, kuhu saaks kolledžisse, gümnaasiumisse kui ka kutsekooli õppima asuv noor kolida. Teisalt on puudu ka odava hinnaga korterid. Uusi küll ehitatakse, kuid hinnad on üüratud. Seega võiks linn noori spetsialiste toetada sellega, et annab noorele mõistliku hinna eest korteri, mille eest noor ka maksta jõuaks. Probleemiks toodi, et Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži koha eriti ei teata. Kolledž peaks end rohkem reklaamima ja olema nähtavam. Puudust tuntakse lugemisklubidest, ajaviitmise kohtadest ning jalgrattateedest.

Protokollide põhjal kokku pannud Gerlyn Haasma

EVA-projekti seekordse lähetus avas külalistele Eestit sallivuse nurga alt

3.—7. veebruaril toimus Euroopa Komisjoni rahastatud Erasmus+ projekti "EVA (Equality, Variety, Acceptance) – Schools in a changing World finding common values for living together in peace" lähetus Eesti. Projektiähetus tõi kokku Prantsusmaa alla kuuluva La Réunioni saare, Bulgaaria, Saksamaa, Portugali ja Türgi partnerkoolid.

EVA projekt keskendub ideele, et igal inimesel on võrdsed õigused, kuigi me pole ühesugused. Eesmärk on üksteist paremini mõista, arendada sallivust ja leida ühiseid inimlike väärtusi olenemata religioosest, etnilisest või kultuurilis-keeliselisest taustast. Projekti kaudu toimuvad ka lähetused igasse eelnimetatud riiki.

Projektinädal oli tihedalt sisustatud, näiteks tutvustati väliskülalistele Eestit, Pärnut ja meie kooli ning õpetati isegi eesti keelt. Eesti tutvustamise alla ei kuulunud ainult esitlused, vaid ka väljasõidud Tartusse Eesti Rahva Muuseumi, kus giidi saatel tutvuti nii meie ajaloo kui sugulasrahvastega, ja Tallinna Inimõiguste Keskusesse, külastati Maarjamäe kommunismiohvrite memoriaali ning tutvuti vanalinna kui Unesco kultuuripärandisse kuuluva paigaga. Mõlemas linnas tutvuti ka paljude vaamtamisväärsustega.

Et arendada õpilaste ja õpetajate teadlikkust ning täita projekti eesmärk, said külalised osaleda ka töötubades. Töötoad olid erinevatel väärtustega seotud teemadel: argumentatsioon ja väitlemine, vihakõne fenomen, radikaliseerumine maailmas ja Euroopas, sisserändega seotud probleemid Eestis ja nende lahendused, karikatuuride kasutamine immigratsiooni suhtumise kujundamisel. Töötoas "Kuidas kujundab meedia avalikkuse suhtumist sisserändajatesse" veendusime ühiselt, et meedial on meile suur mõju ning alati ei ole tõi see, mida meile esitletakse.

Neljapäeval toimus kauaoodatud üritus "Erinevate rahvaste laulud", milleks kõik olid usinalt juba väga pikalt harjutanud. Varasemalt "Vene laulu" nime kandnud festival muutis see aasta nime, et ühendada kaks projekti. Festivalil esinejad esitasid kaks laulu, millest üks tutvustas nende riigis või regioonis elava mõne vähemusrahvuse kogukonna muusikalist traditsiooni ja teine nende riigi põhilise rahvuse esindajate muusikat. Eesti, Venemaa ja Läti külalised esitasid traditsiooniliselt venekeelseid laule. Samal õhtul kogunesid kõik projektiga seotud inimesed meie kooli saali, kus iga riik sai võimaluse tutvustada enda rahvuslikke tantse. Rahvusliku muusika järgi ühiselt tantsimine andis väga ühtse tunde. Kultuurideõhtul sai maitsta ka iga riigi rahvuslikke toite ja jookke, mida nii võõrustajad kui külalised kaasa olid võtnud.

Koolidel on võimalus ja kohustus harida meie tulevase kodanikke, aidata neil muuta tolerantsseteks ja avatud suhtumisega täiskasvanuteks. Türgi õpetaja Ertugrul Sivakcigil usub, et koolil on suur roll maailmarahu tagamisel, eriti õpetajatel, olles õpilastele eeskujuks. Ertugrul on ka varem Eestis käinud, 5 aastat tagasi, kui meie koolil oli Türgi kooliga ühine projekt, ja on sellest väga vaimustuses. Ta ütleb, et

tihti arvatakse, et eestlased on külmad inimesed, kuid tema on täiesti vastupidisel arvamusel ega jõua ära oodata järgmist Eesti külastamist. Ka saksa õpilasel Gina Kochil jäi Eesti projektilähetusest positiivne mälestus. Ta kiitis projektitegevuste mitmekesisust, täpset korraldust ning tõi erilisel välja Eesti looduse ilu ja tänavate puhtuse.

EVA-projekti esimene lähetus toimus Saksamaal, kus osalesin ka ise, ning järgmine projektilähetus algab juba 3. mail, kui minnakse Portugali. Projektinädal oli meelde jääv kogemus ning osalenutel jätkus Eesti ja projekti kohta vaid kiidusõnu. Kinnitati, et suurenes nii õpilaste kui ka õpetajate teadlikkus ning sallivustunne.

Kelly-Ly Tomingas

Kuidas meedia mõjutab meid?

Iga päev me ei pööra tähelepanu sellele, kuidas meedia meid mõjutab. Meedial on oluline roll sellel, kuidas saame aru oma isiksusest, teiste seisukohtadest ning ühiskondlikest probleemidest, rääkimata sellest, kuidas meile mõjub reklaam: endalegi aru saamata võib meedia ahvatleda meid ostma ebavajalikke asju.

Paljud inimesed on harjunud hommikul esimese asjana haarama telefoni ning lugema postitusi. Igaüks meist on kas kommenteerinud, jaganud või reageerinud postitusele, kuid vahel me ei mõtle sellele, et nii oleme ka ju ise info loojad. Facebooki algoritmid on üles ehitatud nii, et kui inimene klikib hommikul ühe postituse peale, siis terve päeva vältel söötab programm talle sarnaseid postitusi. Samamoodi, meie eelistuste järgi, saadetakse meile reklaame. Reklaamida saab toodet mitut viisi. Osa

firmasid kasutab võtet, kus kujutatakse ideaalset pere, kodu või välimust. Samamoodi, positiivset hoiakut tekitades mõjuvad meile pildid armsatest loomadest, lastest ja toidust. Alkoholi reklaamid loovad enamasti kujutluse, et kui sa jood seda kindlat toodet, oled seltsivam ja seksikam.

Inimesi, arvamusid ja vaateid mõjutatakse ka karikatuuridega, mis on iseenesest mõeldud selleks, et teravalt ja tabavalt edasi anda aktuaalseid probleeme. Tihti peale juhib aga karikatuur tähelepanu meie nõrkustele või sotsiaalse ja poliitilise elu vaatenurkadele, midagi naeruvääristades, pilgates.

6. veebruaril aitasime õpetaja Kersti Jürgensonil teha EVA-projekti töötuba, kus karikatuuride tähenduse üle arutlesid prantslased, türkklased, bulgaarlased, sakslased, portugallased ja eestlased. Segarühmades tuli analüüsida ajaloolisi USA väljaannetes ilmunud immigratsiooni kohta tehtud karikatuure. Kuigi kõigi inglise keele oskus ei olnud hea, tabasid õpilased kohe ära, keda ja miks karikatuuridega halvustati. Tunni lõpuks tegime Kahooti, kuhu otsisime 2020. Meediaväljaannetest. Kui alguses arvasime, et mõnitavaid karikatuure pole lihtne leida, siis selgus, et neid oli väga palju, alates koroonaviirusest kuni Briti õukonnaelu kohta. Tavalises meediatekstis ei torka nende halvustav vaatenurk silma, Kahooti panduna, said õpilased karikatuuri

ri varjatud sõnumist aru kohe, vaatamata oma päritolule või keeleoskusele.

Kui inimene kasutab infoallikana vaid üht väljaannet või loeb vaid neid uudiseid, mis ta sotsiaalmeedia ajavoolus kuvatakse, on ta kergesti mõjutatav. Seega on mõistlik meil kõigil otsida informatsiooni eri allikatest ning otsustusel või arvamuse kujundamisel kellegi / millegi kohta mitte tugineda üksnes reklaamidele ja/või karikatuuridele.

See, milliseks kujuneb meie igapäevane meediakasutamine, sõltub lõppude lõpuks meist endast, meedia kasutajatest.

Kaileen Umal ja Cätlin Sutt

G 3.d

Allpool on üks karikatuur, mida tunnis analüüsiti: õpilased olid ühel nõul, et immigrante on karikatuuris halvustatud ühest küljest selle poolest, mis ohtu nad saabujatena kujutavad, teisest küljest on halvustatud nende rahvust. Karikatuurid on pärit Euroopa Maja õppematerjalide hulgast.

Hiinast pärit sisserändajate kujutamine hävitavate rohutirtsudena 19. sajandi lõpus San Franciscos ilmunud satiirajakirjas *The Wasp*. Karikatuuril on kirjas: „Onu Sami farm on ohus. Hiina põhjaprovintides kannatab 70 miljonit inimest nälga. Kõik, kellel võimalik, teevad ettevalmistusi Ameerika Ühendriikidesse saabumiseks. Onu Sam, ole rohutirtsude suhtes ettevaatlik!” Allikas https://historia-europa.ep.eu/sites/default/files/Discover/EducatorsTeachers/ActivitiesForYourClassroom/migr-resource-13-et_2018.pdf

CA2020

Mina osalen Changemakers Academys, mis on ettevõtlusprogramm 8.–12. klassidele. Programm kestab kaks kuud ning selle jooksul tuleb kohalikule sotsiaalsele ettevõttele koostada kuue kuu turundusplaan ning ühe kuu jooksul see ellu viia. Sel aastal valiti 120 noort üle terve Eesti, kes jagati 6-liikmelistesse tiimidesse ning kes omavahel parima tiimi nimel võistlevad. Võitjatiim saab auhinnareisi Londonisse. Tiimid on jagatud linnade kaupa: 10 Tallinna tiimi, 6 Tartu tiimi, 2 Narva tiimi ning 2 Pärnu tiimi. Samuti on igal tiimil ka oma mentor, kes neid õigel rajal ning mõtete- ga kahe jalaga maa peal hoiab. Pärnu üks mentor on meie enda vilistlane ja aktivist Eerik Hannus. Mul on rõõm kuuluda just Eeriku tiimi ning terve meie tiim pingutab parima tiimi tiitli nimel.

Meid ei motiveeri vaid auhinnareis Londonisse, vaid kogu see programm ning selle- ga seonduvad üritused, näiteks "Inspiratsioonipäevak Tartus" ja "Kõnemaraton Pai- des". Programm lõppeb "Finaalgalaga", mis sel aastal toimub Kultuurikatlas, Tallin- nas. Kõikidelt tulenev energia ja tahe maailma muuta on kirjeldamatu. Meie kõigi

ühine tunnuslause on "Make a change", mis motiveerib meid veel omakorda muutma ennast ümbritsevat ühiskonda. Mina isiklikult soovitan kõigil järgnevatel aastatel Changemakers Academyst osa võtta, sest lisaks sellele, et leiad kogu oma eluks sõbrad, saad sa ka terveks eluks erinevate ettevõtete kontakte, mis tulevad varem või hiljem kasuks.

Britt Rondo

Pärnu Ülejõe Põhikooli digimuusika õppeklass

29. jaanuaril oli Pärnu Ühisgümnaasiumi G 3.a klassil võimalus esimest korda teha tundi Pärnu Ülejõe Põhikooli digimuusika klassis.

Õpilased said tutvuda Logic Pro X programmi abil muusikaloomise võimalustega. Prooviti luua melodiat enda kirjutatud sõnadele. Õpilaste tagasiside oli igati positiivne, kuna prooviti luua nii sümfoniaid kuid ka popmuusikat.

Muusika loomine on niivõrd huvitav projekt, mis nõuab palju aega ja kannatlikkust. Närvid pandi tõsiselt proovile sellega, et erinevaid programme kasutades pidi olema väga hoolikas ja tähelepanelik, sest üks vale liigutus ja kogu tehtud töö oli kadunud ja kõike pidi alustama uuesti, algusest. Lõpptulemus oli seda igati väärt.

Selliseid tunde võiks kindlasti rohkemgi olla, sest see annab õpilastele võimaluse millegi uue ja toredata loomiseks.

Foto: Kadri Keskküla

Lisanna Vanamõisa, Kristina Schleicher

Digimuusikahuvilised, kes te tahaksite seda ainet valikainena võtta!

Digimuusika kursus algaks kevadel, toimuks laupäeviti 5 tundi jutti Pärnu Ülejõe põhikooli digimuusika klassis (mitte igal laupäeval, vaid tuleb erigraafik, jätkuks sügisel). Kokku 35 tundi nagu ikka. Siis ei peaks sügisel valima 4 kursust, vaid 3. Kui saame huviliste arvu kokku, saab kursuse käima panna.

Registreerimislink on kooli Facebooki lehel ja lisainfot saab muusikaõpetaja Kadri Keskküla käest.

Saatmata jäänud kiri

Õhtul magama jäädes head ööd Sulle,
hommikul ärgates, tere hommikust, armas.
Kui Sa vaid teaks, mitu luuletust olen visanud tulle,
lootes, et suits jõuab Sinuni ja tunned ära armutules
mu tunded –
see lootus on siiras.

Võibolla see armastus leiab oma kodu mõnes teises ajastus.
Armastus on olemas, aga aeg on vale.
Andesta, et armastan ma Sind,
kes Sa ei taha anda oma armastust vastu.
Andesta, et ei lakka ma Sind kunagi armastamast.
Jään igaveseks ootama,
et aeg on teinud vea
ja kunagiseks on ta reserveerinud minu ja Sinu aja.
Me leiame üksteist.

Kõik ma kirjutan Sulle,
kuid kõik ma viskan tulle.
Ma ei saada Sulle oma tunded nägemiseks.
Ma saadan need Sulle ära tundmiseks.

Maria-Elišabet Avamere

ARVUSTUS

Kontserdiarvustus

Küllastasin laupäeval, 25. jaanuaril Pärnu Linnaorkestri kontsert „Minu esimene kontsert“. Kontsert algas kell 13.00 ja toimus Pärnu Kontserdimajas. Dirigent oli Henri Christofer Aavik. Lisaks orkestrile esinesid sellel kontserdil ka Kersti Adamsoni Balletistudio õpilased.

Seda kontserti võib pidada eriliseks, omanäoliseks. Kui me tavaliselt oleme harjunud kontserti küllastades istuma saalis ja jälgima laval toimuvat, siis seekord olid nii publik kui ka esinejad ühel tasapinnal. Saalis polnud ühtegi publikule mõeldud pinki. Kontsertetendust jälgiti kodust kaasa toodud patjadel ja tekkidel istudes. Lisaks eelnevale panin tähele ka seda, et need, kellel puudusid vahetusjalatsid, jätsid oma välisjalatsid saali ukse taha ja sisenesid saali sokkides.

Kontsert toimus ühes pooles. Esiteks kõlas Johann (1825–1899) ja Joseph (1827–1870) Straussi „Pizzicato – Polka“. Teose esitas orkestri keelpillirühm ja löökpillid. Väga huvitav oli jälgida seda, kuidas toimus dirigendi ja pillimängijate omavaheline suhtlus pilkude kaudu. Musitseeriti vabalt. Samal ajal rahunesid väikesed, rahutud, veidike lärmakad kontserdiküllastajad ja jäid muusikat kuulama ja balletitantsijat jälgima. Tore oli ka vaadata, kuidas nii mõnigi pisipõnn oma vanema sülest ennast püsti seisma ajas ja muusikataktis kaasa nõksutama hakkas.

Sellel kontserdil meeldis mulle ka see, et dirigent rääkis lühidalt iga esituse vahele midagi teosest või balletitantsijate numbrit tutvustavat.

Peale avapala kõlas Franz Schuberti (1797–1828) Sümfoonia nr. 5 B-duur D.485, 1. osa. See teos oli rõõmsakõlaline, kiire, väga nüansirohke. Kuigi tegemist oli sümfooniaga, ei tundunud see teos pikana. Tore oli vaadata baleriini, kes tantsu abil tutvustasid publikule viiulivõtit, dieesi ja bemolli, mida nad tantsides käes hoidsid.

Järgmisena tuli ettekandele Edward Griegi (1843–1907) süit „Holbergi aegadest“ op. 20, 2. osa. Teose esitasid orkestri keelpillirühm. Eriti meeldis mulle selles palas tšellode ja kontrabasside esitatud soololõik. See kõlas mahedalt, kurvalt, aga samas pidulikult, ülevalt, põhjamaiselt kargelt. Selle pala järgi tantsisid baleriinid lillede tantsu. Pisikesed kontserdiküllastajad kuulasid ja vaatasid toimuvat vaikselt. Keegi neist ei kisanud ega jonninud.

Kaugele põhjamaisele muusikale järgnes Modest Mussorgski (1839–1881) „Munast koorumata tibupoegade tants“ tsüklist „Pildid näituselt“. See oli väga tore esitus, nii orkestri kui ka tantsijate poolt. Orkester mängis väga väljendusrikkalt, püüdes oma mänguga väga täpselt edasi anda tibukeste soovi munast välja kooruda. Balletinumbri esitasid balletistudio noorimad tantsijad, kes oma esitatuga täiustasid kogu esitatu. Noori tantsijaid oli väga huvitav jälgida, sest nende kaudu tantsu kandus minuni nii heliteos kui ka tantsuenergia ühel ajal. See oli minu jaoks uus ja huvitav kogemus.

Peale energilise ja erkse muusikalise numbriga esitas orkester Edward Elgari (1857–1934) rahuliku ja lüüriilise pala „Hommikulaul“ (Chanson de Matin), op. 15 nr. 2. Pala oli meloodiarohke, nüansirikas. Seda oli väga kerge kuulata, ei muutunud igavaks ega tüütuks. Kui lasta kujutlusvõimel lennata, siis kangastub silme ette pilt sooja suve päikeselisest hommikust, kui pole kuhugi kiiret, saab rahulikult ärgata, linnud laulavad väljas ja ees on ootamas kaunis, argipäeva muredest vaba päev.

„Hommikulaulule“ järgnes Joseph Haydni (1732–1809) Sümfoonia nr. 88 G-duur Hob. 1 : 88, 4. osa. Kui siiani toimus kontsertetendus nagu traditsiooniliselt toimub, et esinejad on laval ja saalis toimuvat jälgivad kuulajad istuvad oma kohtadel, siis selle heliteose esitusele kaasati nüüd ka publik, kes pandi liigutusi, hüppeid ja laste jaoks kaasa võetud kõristeid mängima. Uskumatult vahva ettevõtmine! Kõik saalis olijad võtsid tehtavast osa. Orkestri poolt esitatav pala oli rõõmsakõlaline, energiline, rohkete dünaamiliste nüanssidega. Publikule väga meeldis selline ühisettevõtmine.

Järgmise palana esitati Wolfgang Amadeus Mozarti (1756–1791) Sümfoonia nr. 29 A-duur KV 201/186a, 1. osa. Teos oli ilus, täis kauneid meloodiaid, dünaamilisi nüansse, helge, sillerdav, kelmikas. See pala oli viimaks lavastatud tantsuks Balletistudio poolt, kus osalesid kõik kontserdil esinenud noored balletitantsijad.

Kontserdi lõpuloona kõlas Johannes Brahmsi (1833–1897) „Ungari tants“ nr. 10.

Minu arvates oli see suurepärase esituse orkestri poolt. Võimas, energiline, suurejooneline, väga meloodiline. Minu jaoks oli see pala väga hea valik kontserti lõpetuseks.

Tundub, et peale minu meeldis see kontsert ka kõigile teistele kontserdikuulajatele, sest kui orkester mängis veel ühe loo, Johann Straussi (1827–1870) „Perpetuum mobile“, ei soovinud keegi veel saalist lahkuda, vaid kuulasid ka selle pala lõpuni. Pean sellist ettevõtmist, et beebidele ja nende vanematele korraldatakse selline kontsert, väga tänuväärseks ja harivaks ürituseks. Ehk nii mõnestki lapsest või lapsevanemast saab tulevikus klassikalise muusika austaja ja kontserdiküllastaja. Leian, et selliseid kontserte, ilusa ja lihtsalt mõistetava muusikaga võiks korraldada rohkem.

Fotod: Carine Isand

Publik tantsuhoos

Kõige nooremad kontserdil esinejad

Liisi Küünarpuu

Mis meist saab?

Palju oleneb kindlasti sellest, milliste tulemustega gümnaasiumi lõpetame. Eriti olulised on riigieksamid, mille tulemused mängivad kõrgkooli sissesaamisel olulist rolli. On ju öeldud, et kolmelised loovad ettevõtted ja annavad seal viielistele tööd, neljalised aga töötavad riigiasutustes.

Millised on õppimisvõimalused?

Paljud abiturientid alles otsustavad, mida peale lõpetamist teha. Kas minna edasi õppima või mitte? Kui jah, siis kuhu täpsemalt? Küsitlesin 17 meie kooli abiturienti, lubades, et säilitan nende anonüümsuse. Uuris, millised on nende plaanid peale kooli lõpetamist, ning enamus teadis kindlalt, et edasi on plaan minna tarkust omandama mingisse kooli, kas siis kodu- või isegi välismaale. Näiteks kaks kõige populaarsemat kooli, kuhu edasi plaanitakse minna, on Tartu Ülikool ja Tallinna Ülikool.

Puhkan ja siis vaatan, mis tulevik toob.

Küsitlusest selgus, et kaks õpilast ei tea veel täpselt, mida edasi teha. 4 õpilast arvavad, et võtavad vaba aasta, põhjuseks on soov maailmas ringi reisida ning silmaringi avardada. Ühtlasi loodetakse ka eneses selgusele jõuda. 2 õpilast teadsid kindlalt, et lähevad kohe peale lõpetamist kaitsevärke aega teenima.

Samasugune plaan on ka minul: käia kohe peale lõpetamist kaitseväes ära ja seal olles jõuda selgusele, mida edasi teha või kuhu õppima minna. Olen samuti üks neist, kes pole enda tulevikuplaane veel täpselt paika pannud.

Kas siirduda tööturule?

Oli ka neid õpilasi, kellel plaan on ammu paigas: peale gümnaasiumi lõpetamist otse tööle. Samas aga mõistetakse, et ülikool ja haritus on esmatähtis ning seejärel on hea jätkata, kas siis perefirmas või hoopiski kuskil mujal töökohas.

<http://www.praxis.ee/tood/keskhariduse-lopetajate-valikute-uuring/>

Fred Kikas

Kas sa raamatuid loed?

Kas sa raamatuid loed? Kui palju raamatuid oled sa läbi lugenud? Kas sa oled üldse mõne raamatuga vabatahtlikult alustanud? Mitut raamatut oled lugenud sellepärast, et kirjanduse õpetaja nii nõuab? Oled sa kindel, et lugesid üldse kohustusliku kirjanduse läbi? Või olid sina ka üks nendest, kes luges interneti avarustest hunniku subjektiivseid kokkuvõtteid? Või heal juhul lippasid raamatukokku ja laenutasid sealt vajaliku teose ning enne vastamist lehitsesid kiirelt? Või laenutasid tolle raamatu selleks, et teistele muljet avaldada ja tekitada illusioon sellest, et oled seda raamatut lugenud? Kas lugesid istudes sa lauaga ja jood kõrvale imemaitsvat teed või vedeled mõnusalt patjade vahel oma pehmes voodis? Kas sa üldse said aru, millest raamatus jutustati? Kas sulle meeldis loetu või pigem vis-

kaks raamatu kohe nurka ning naaseks nutitelefoni näppimise juurde tagasi? Milliseid emotsioone tekitavad sinus erinevad teosed? Kas oled raamatut lugenud ainult seetõttu, et teose kujundus oli nii värvikas ja paeluv, et lausa hüüdis sind ennast lugema? Kas mõni raamat on sulle kohutava une peale ajanud? Kuidas sa neid raamatuid loed? Kas sa loed iga raamatu algusest lõpuni sihikindlalt ja motiveeritult? Või meeldib sulle nii lugeda ainult enda valitud raamatuid? Kas kohustuslik kirjandus on pigem kohutav kohustus, mis tuleb läbida, või hoopis eriline võimalus mõista kirjanduse ja loomingu olemust?

Britt Koger

Džentelmenide komöödia

Käisime jaanuari kuu lõpus vaatamas filmi "Džentelmenid", mis hakkas kinodes jooksma 24. jaanuarist.

Filmi tegevus keerleb Briti narkokuninga ümber, kes püüab oma kuritegelikku impeeriumit Oklahoma miljardäride dünastiale maha ärida. Filmis astuvad üles Matthew McConaughey, Charlie Hunnam, Henry Golding, Michelle Dockery, Jeremy Strong, Eddie Marsan, Colin Farrell ja Hugh Grant, lavastas Guy Ritchie, stsenaariumi autorid on Ritchie, Marn Davies ja Ivan Atkinson.

Vaatamisel segas meid veidi see, et enne näidati lõppu ja suurel määral oli dialoog kahe tegelase vahel. Filmi algust oli ka seetõttu keeruline mõista, et näidati peaaegu lõpuosa. Põhidualoog oli ajakirjaniku ja maffiabossi parema käe vaheline vestlus, kus nad rääkisid kuritegudest, mida maffiaboss oli eelnevalt teinud. Ajakirjanik tahtis selle eest raha, et seda lugu mitte avaldada. Maffiabossi parem käsi ja ajakirjanik

rääkisid, mis ja kuidas oli juhtunud, vestlust illustreerisid vastavad stseenid.

Filmi tegi põnevaks see, et see pani mõtlema, kuidas terve lugu tegelikult oli toimunud ja mida keegi teinud. Alguses väljapääsmatust olukorrast välja tulemine tegi selle pingeliseks ja pinge kestis terve filmi. Samuti tegi filmi põnevaks vanema ja uue generatsiooni maffiabosside koostöö näitamine.

Suurtele komöödiasõpradele ei paku see film võibolla nii suurt rahuldust, kuid reede-õhtuseks ajaviitmiseks on see kindlasti sobilik.

Kairi Mõttus

Tairi Mõttus

“Pidusöök”

23. oktoobril 2019. aastal esietendus Endla teatris ajalooline komöödia “Pidusöök”, mille aluseks on kaks lääne mõtteloo kullafondi kuuluvat teost: Platoni „Symposion“ (ca 385–370 eKr) ja Xenophoni „Symposion“ (ca 360 eKr).

Mis juhtub, kui kokku saavad kuus pohmeluses vaevlevat vanakreeka meest? Nad hakkavad veini jooma ja armastusest rääkima. Või nagu ütleb Sokrates, üks pidulistest: „Iga mees peaks abielluma – hea naine teeb ta õnnelikuks, halb naine teeb talt filosoofi.“

Endla teater koos Kinoteatriga viib meid kõiki tagasi lääne tsivilisatsiooni ja demokraatia hälli Ateenasse aastal 416 eKr.

Lavastus toimub kahes vaatuses Endla teatri suures saalis. Osades Sten Karpov – Aristokallias, Märt Avandi – Agathon, Ago Anderson – Nikeratos, Meelis Rämmeld

LÄHEMALT FOLKLOORIOLENDITEST: Wendigo

Wendigo on hirmuäratav elukas, pärit Algonquiani põlisameeriklaste legendist. Elukas, kes peab sööma inimliha, et jääda ellu karmidel talvedel. Algonquian on arvult kõige suurem põlisameeriklaste hõim. Ka teistel hõimudel on sarnaseid legende Wendigo moodi elukatest.

Ligikaudu tõlkides sõna tähendab *Wendigo* “kuri vaim, kes sööb kogu inimkonna”.

Nende nälg on lõpmatu ja alati ihaldavad nad inimliha.

Wendigo välimus peegeldab tema nälja tõsisust, olend on suurema osa ajast erakordselt kõhn. Hoolimata nende küürakast ja kurnatud kehaehitusest, on neid kirjeldatud hiiglastena. Nad on maksimaalselt 4,5 meetrit pikad. Wendigo välimus varieerub, aga suurem osa nõustuvad, et Wendigol on helendavad silmad, kollakas-valged pikad kihvad ja pikk keel. Enamasti on neil kahvatu kollakas nahk, kuid samuti väidetakse, et neil on veel mattunud karv ja kõdunev nahk.

Legend räägib, et Wendigo oli kunagi olnud inimene. Populaarne arvamus on see, et kui inimene hakkab kannibaliks (isegi ellujäämise pärast), siis, kui inimliha manustatud, võtavad kurjad vaimud inimese üle ja muudavad isiku lõpmata näljaga *wendigo* 'ks.

Siiamaani on teateid Wendigo märkamise, rünnakukatsete jm ohta. Wendigo on väga tuntud manipuleerija ja mõjutaja. On mitmeid lugusid, kus koletis kasutab eelmiste ohvrite hääli. Muidugi ei suuda ta neid perfektselt matkida ning sel põhjusel see viis eriti ei toimi.

On põlisrahvaid, kes enim, kui viskavad midagi minema, pigem põletavad selle ära, kartes, et Wendigo kasutab esel isikute jälitamiseks.

Viimaseks muidugi tahaks lugeja teada, mida teha kui Wendigoga kokku saad.

On öeldud, et nende nõrkuseks on hõberelvad ja- kuulid. Wendigo eest on võimatu ära joosta ja end peita. Kodu pole ka enam ohutu, sest nad on suutlikud uksi ja aknaid lahti tegema. Öeldakse, et kui vaja, siis peab koletist laskma hõbekuuliga ja pärast hõbekirvega juppideks tegema, siis ei suuda koletis oma keha taastada.

Kasutatud allikad:

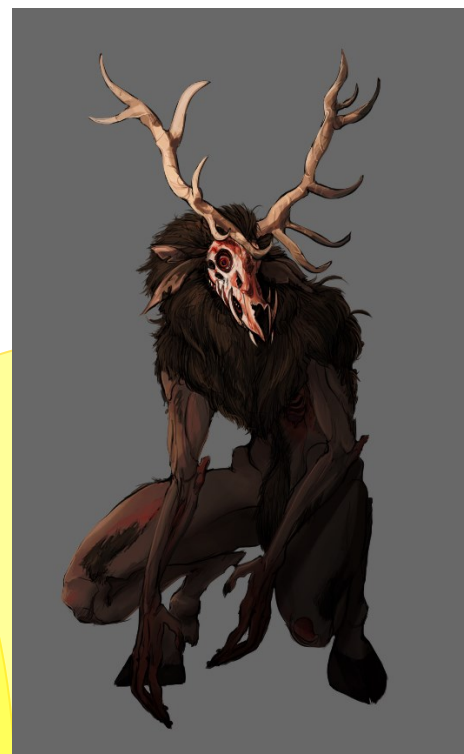
• <https://www.ancient-origins.net/unexplained-phenomena/be-wary-wendigo-terrifying-beast-native-american-legend-insatiable-hunger>

• <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/windigo>

– Antisthenes, Sander Rebane – Pausanias, Sepo Seeman, külalisena – Sokrates, Carmen Mikiver – Ori.

Ajaloolist komöödiat soovitame vaatama minna kõigil, kes ei ütle kunagi ära suurest kõhutäiest naerust.

Kristina Schleicher ja Lisanna Vanamõisa

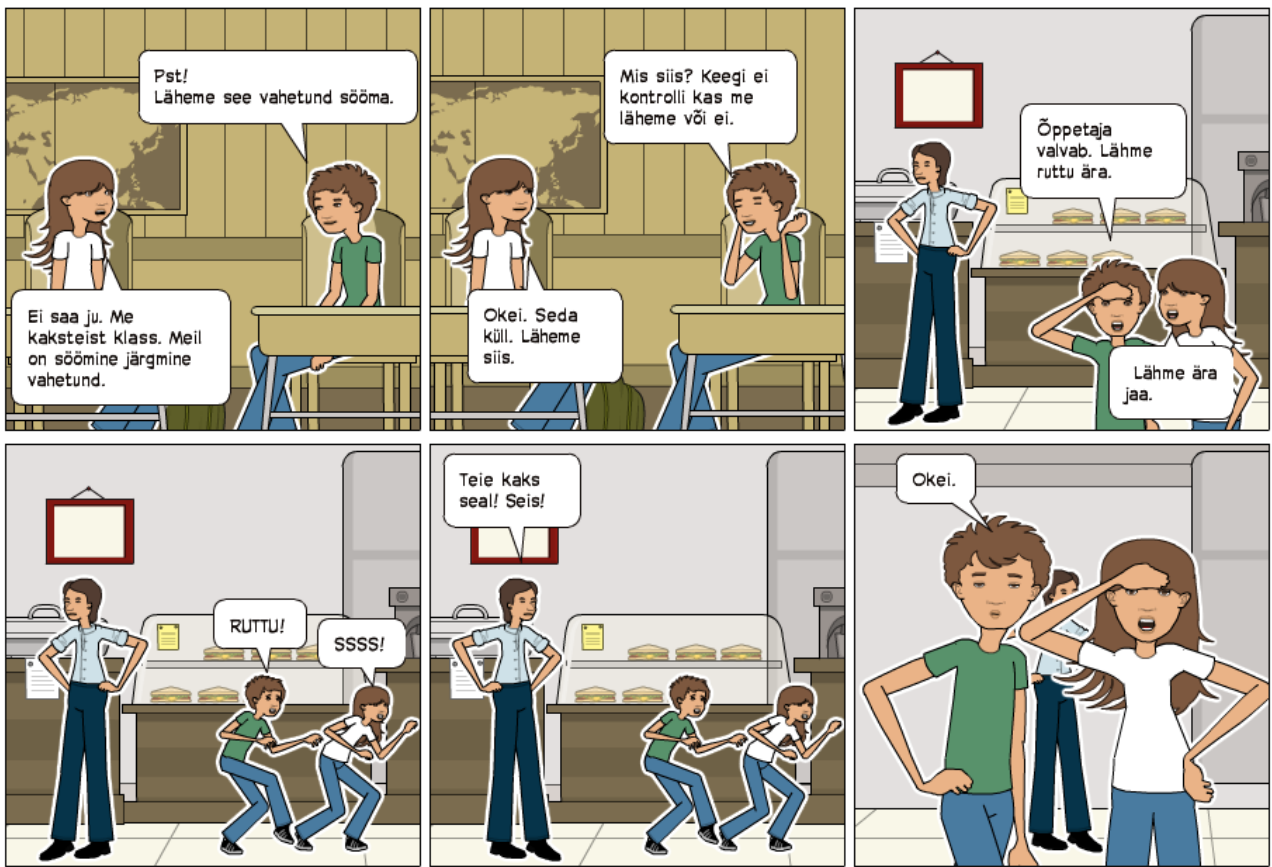

Illustratsioon tegi Itaudia

Rebeka Leppsoo

OMALOOMING

„Söögivahetund ja 12. klass”

Liisa

**Kalista
Sapas**

Ma liigun räsitud, närbunud kapi poole.
Valikuks läheb tavaline mask.
Korraks vilksatan end peeglist,
just selline ma PEAKSIN olema.

Avades raske ukse,
maalin näole naeratuse.
Kõik arvavad, et ma olen õnnelik,
sest selline ma PEAKSIN ju olema.

Koju jõudes, liigun oma kindlusesse,
käed liiguvad seljal asuva luku poole.
Võtan maha ja vilksan end peeglist,
ma ju POLE tegelikult selline, kes ma näin olevat.

Emma Hunt

Mu pisarad on nagu teemandid
mu põsel,
nagu vihm, kergelt soolane mekk.

Su nime tasakesi hüüan
Ometi mu mõtteis need valjult kajavad.
Emotsionaalselt räsitud mu hing,
Oh, mis küll päästaks mind.

Pean olema tugev, end paljastada oleks sürr,
Soov rääkida suur, mõistus ütleb ei.
See sõprus on vale, rohkemat tahaks,
Küll varsti need pisarad muutuvad vahaks.

Emma Hunt

Väike roosa roos, kasvab südame piiril.

Aeg tal lühike.

Väike roosa roos, taas tal lehti langeb.

Mälu tal türiku.

Väike roosa roos, ei mõista vaenu.

Tema vars okkiline.

Väike roosa roos, ei taha teha haiget.

Mõte värviline, ei.

Väike roosa roos, jõel söuab.

Hingata raske.

Väike roosa roos, silmad sulle tasa.

Vee alla mattub.

Väike roosa roos, keegi teda ei kuule.

Mina, ... kuulen.

Desiree

Väike roosa roos

Järjejut V

Mõtisklen siin, kas ka sellel korral peaks sissekannet alustama mingit sorti sisemise kaemuse järgse tulemise väljatoomisega või olukorraga kibedalt kokku käinud tsitaadiga. Tõtt-öelda võiks ju ekraanile tippida „Oleks võinud minna hullemini“ ning hakata seda lahti mõtestama. Tõepoolest, puhkust tahtsin, puhkuse sain, aga... Kui ma kahekümne kolmandaks veebruariks, pärast kõikidest hingsoppidest läbikäimist, midagi üldse veel teadsin, siis seda, et ma ei kannata sekunditki rohkem seda uut parfüümi, mida hooldusõde oli hakanud peale kandma. Ei tea kas ta üritas kellegi pilku püüda või ei, igatahes minu lõhnameeli püüdis see liiga intensiivselt. Oli tunda noote roosist, jasmiinist, vanillist...

Minust sai paari nädalaga „koduperenaine“. Kui taevas ärkas, ärkasin ka mina, esmaspäevast reedeni mittejumalikul ajal kell pool seitse. Enamiku meelest tundub see ilmselt täiesti normaalsena, kuid olin ära hellitatud hommikuse musta kohvi ja võileiva voodisse toomisega. Tegelikult pean niimoodi hoolitsevat kaasat inimõiguseks, sest olen ju mina see, kes perele ränga (vaimse) tööga leiva lauale toob. Seda aga pean kiituseks nentima – naistel, vähemalt minu naisel, on sada kätt. Ta jõuab enne enda vajadusi kantseldada sind ja last, vaadata hommikul lõpusprindil üle, kas maja jääb enne väljumist ikka korda, kas elektroonilised seadeldised on seinast väljas, ning kõike muud vajalikku. Ega õhtupoolikud ja õhtud pärast töölt tulekut tema jaoks erinevadki ole, kaasa peab tegema ja teebki süüa, aitab lapsel koolitükke teha... Tegelikult ma täpselt ei teagi, mida ta teeb, sest tegutsen kas töötoas või garaazis, kuid ilmselt midagi kasulikku, sest maja läigib, toit on laual, pere on õnnelik. Lõpuks vajume mõlemad televiisori ees enne ühteteist ära. Ja nii see peabki ideaalis olema.

Võiksin kiruda kaheksateistkümnenda jaanuari väiksematki detaili. Tagasi vaadates kuulutas päeva algus juba lähenevat õnnetust: kaotasin natuke maad enne korporatsioonehitist jää peal juhitavuse, põhjustades peaaegu liiklusõnnetuse. Mis siis oleks saanud, kui ka mina oleks haiglasse sattunud? Või kellegi teise haiglasse saanud? Mõtlesin kerges šokiseisundis koju tagasi minna, kuid ei, töö vajas tegemist. Minu jaoks oleks see olnud monumentaalselt tähtis päev, nimelt pidin hakkama investoritele seletama, miks nad peaks just meie projekti panustama. Ettevalmistusi oli ju tehtud kaua ning nn ärajooksmine oleks jätnud argpüksliku mulje. Nagu aga arvata võib, saatanast, helistati haiglast konverentsi ajal. Tuhat vabandust

lausudes ja punasel palgel lahkusin ruumis, tirisev telefon käes. Järgneva vestluse käigus vallanud tunded olid kirjeldamatud ja uskumatud, samamoodi nagu olukorra absurdus ise. Kõige lihtsamate inimeste keelt kasutades võiks öelda, et justkui nõör poos ümber kaela, südames tagus, käed hakkasid värisema. Olin ühelt poolt täiesti tuim, teiselt pool tundsin, nagu surutaks natukeseks ajaks pea vee alla ning siis võetakse jälle välja. Pidin mitu korda küsima „Kas olete ikka kindel?“ kuid jalad olid mõistusest väledamad ning viisid juba auto poole.

Mida rohkem õppisin ellujäämiseks kasulikke oskusi, näiteks kuidas näljasele hommikul putru keeta, seda rohkem tundsin, kuidas võetakse lõivu füüsilise ja vaimse poole pealt. Vara ärkamine polnud ju tegelikult iseeneest midagi, üldiselt polnud kõik mitte midagi enne, kui pea patja puutus, kuna askeldades sai mõtted eemale hoida, rääkida pojaga, kuulata raadiost uudiseid. Ka nädalavahetustel pesu pesema panemine ja tolmumejaga koristamine polnud raske. Pigem oli ületamatuks probleemiks hirm magama minemise ees. Öös ei ole mitte ainult asju, vaid ka käpulisurvalt pimedaid mõtteid. Palju iga päev nendest kaheksast tunnist sõba silmale sain, pole päris kindel, sest mõtete katkematu kerimise vahepealne asendus poolne palavikuliste viirastustega. Mind painasid kaks deemonit, üks nendest kandis nime Kas Peaksin Ta Juba Maha Kandma ning teine Kas On Juba Liiga Vara Edasi Liikuda. Voodis ühe ja teise külje peale keerates olid ainukeseks lohutuseks väikesed, teistest kohtadest natukene külmemad padja osad, kuhu oma kuumava pea panna sai. Hommiku esimesed päikesekiired olid õnnistus, õhtu viimane kiir põrgu algus. Õnneks on mul head enesesäilitamise instinktid ning neljateistkümnendal veebruaril, reedel vastu laupäeva, täpselt kell kolm öösel otsustasin, et aitab, tuleb minna tuure maha võtma. Aeg peale kahteteist ei ole kunagi olnud mõeldud muretsemiseks, vaid pidutsemiseks ja pingete mahavõtmiseks.

Andra Tammekand

Noored ja ideaalid

Dorian oli ideaalne,
seepärast lasi end panna maali peale.
Uskus, mida Henry rääkis,
hoida oma noorust ja ilu on ülitähtis.

Kuna Dorian vananemisest keeldus,
hoopis maal vanemaks muutus.
Väga konarlik oli ta elutee,
tegelikku Doriani näitas portree.

Kui Dorian Gray tappis,

siis portreeel ta kätele veri tekkis.
Kui kõik ilu oli maalilt kadunud,
siis Dorian seda enam ei vaadanud.

Ta tahtis tappa mehe pildil,
kuid kõik ei läinud nii, kui pidi.
Noa, mille ta maali löi,
talle endale saatuslikuks sai.

Tanel Kaubi

Minu Eesti

Krõbekülmas ja punapalgel tulen sinu poole
 Ümberringi kõik lahked sinimustvalged näod
 Täheldamata ürgse pühaduse kohalolu ja õnne
 Nii paremalt-vasakult minu kehatusest läbi sagivad

Su silmad nii vesihallid ja pilk nii terav
 Neis kajastub terve põhjamine karguslik olemus
 Nüüd tule mulle vastu, vaata, mu laps
 Las annan sulle edasi, millest pakitseb Eesti hing

*

Hõbekullastel aastatel, nii seitsekümmend tagasi
 Hääletult ja paljajalu üks ingel mu juurde maha põlvitas
 Ta hingematvalt tulipunastelt huultelt kaikus õnnistus
 „Kui ka minu mulla jalge alt pühid, olen alati sinuga“

Pühalik kogu kui eikuskilt ilmus, samamoodi eikuskile kadus
 Ettekuulutus aga nii kummituslik ja torkiv rinnus
 Hilisemas elus teejuhiks läbi hirmude ja üksinduse sai
 Aitäh, minu Eesti, tean, oled kuni lõpuni minuga

Andra Tammekand, Kadri Vilbaste

***

Patsi pununud ideaal

Oh, milline minu ajastu mees

Milline kaunis mees

Kaabu peas

Ja põskhabe ees

Ja kui kaunis on naine

Kui kaunis ta on

Või kui hea on maine

Kas ta rikas, ustav on

Oh, milline mees

Tal vist Gucci prillid on ees

Piradose pusa seljas

Ja pea juustest täiesti paljas

Ja vaata, milline piff on see eit

Tal seljas on kõige minim kleit

Huvitav, kui palju on tal Instagramis laike

Ta jälgijaskond ei tundu väike

Kui palju krahve

Sina lasknud oled

Või kui suuri trahve

Sa mustal teinud oled

Trahvid on head

Ja lasknud olen kõiki

Olematud vead

Mu kaarikul, PÕIKI

Mitut liikluseeskirja

Bemariga rikkund sa

Kumba tibu enne

NIKK-KUU-DAAA

Väga tahaks uuemat

Või tutikat maja

Kahjuks pole palka suurt

Ühikas ma veedan aja

Kas isa soove ikka täidad

Või oled isepäine ja neid maha laidad

On sind pandud mehele

Et saaksid õnne tuua tervele perele

Kalli isa soovil

Kasvõi mürki proovin

Abikaasa tema mulle välja valis

Et elujärg ei oleks mul kasin

Reede õhtul võib sind kohata klubis

Näiteks Vaarikas või hoopiski mõnes pubis

Sees sul ikka õige promill

Nii et enam ei seleta silm

Iga nädalavahetus kuskil koomas

Kuuma kuti otsas rooman

Kõiki lollusi nägid nad

Sõbrad, kes nüüd hatevad

Kui keegi tahab Eestit kaitsta,
 lugegu raamatut.

Sest relvaga on raske kaitsta,
 sind ja mind nii saamatut.

Raamat annab sulle
 headust, tarkust, lahkustki.
 Relvad heitkem me nüüd tulle,
 tundkem nüüd hariduse karsksustki.

Me ei vaja relvi,
 kuumasid ei külmasid.
 Raamat valgustagu kelmi,
 kes teeb pahategusid.

Patsifism võiks olla tulevik,
 minevik ja olevik.
 Raamat olgu meile õpik,
 et vägivallatu oleks tulevik.

Sondra Udu

Eile, enne pugemist põhku

Sinust mõeldes veetsin õhtu

Armastuse ikkes kirjutasin kirja

Vahepeal puhkamata lõpetasin hilja

Kõiduvalguses sõnad said teele

Kuller vedas kirja, või oli see teener

Pikalt, laialt lookleval rajal

Lõpuks kiri leidis otsitud maja

Facebook suhtesoovis lahti löödud

DM pikema jututa teele pandud

Vastus tuleb kohe, oota, oota

Ehh, sellelt naiselt pole midagi loota

Siiski lugu nii kehv veel pole

Tinder ja parem-swipe, ta polegi nii kole

Äkki näkkab, äkki mitte

Ootuses käib lahti Twitter

Muru on nii roheline

Seal kus sind pole

Ideaalne on see tegelane

Kellest kõnelenud olen

-KES MEIST EI MÄLETAKS KIVIAEGA-

SPORT

Kadri Vilbaste ja sõudmine

Täna palusin ma intervjuud meie kooli õpilaselt Kadri Vilbastelt. Kadri on võitnud kuldmedali näiteks Pariisis MM võistlustel 500 m sprindis. Lisaks sellele on tal ette näidata ka teisi medaleid. Mulle isiklikult meeldis Kadri suhtumine, kui tegin talle ettepaneku teha intervjuu: ta ei kahelnud sekundikski!

Kui seda artiklit kirjutama hakkasin, lugesin ka natukene ise lisaks sõudmise kohta. Sain teada, et kaua on olnud kasutusel termin nagu "akadeemiline sõudmine." Hakkasin omaette muigama, et miks inimesed on asja nii raskeks teinud? Mõtlesin, et kas see tähendab, et sõudjad sõuavad 45 minutit? Miks on seal ees *akadeemiline*? Vastus on väga lihtne jällegi on mängus keeleajalugu. Mõiste on tulnud eesti keelde vene keelest ning akadeemilise tunniga pole mitte mingit pistmist. Mind pani veel imestama see, et inimesed löid esimese sõudeklubi juba üle 200 a tagasi. Pole ju ime, et sõuti juba mitu tuhat aastat tagasi, aga et loodi kogukond, mis soodustas võistlemist, on üllatav. Vägev!

Kui nüüd tänapäeva tagasi hüpata, siis sõudmises on kõige klassikalise distants 2000 m ühe sirge peal jutti. On veel palju erinevaid distantse, aga 2000 m on peaaegu igal võistlusel.

Robin Roosmaa

Intervjuu Kadriga

Kuidas sattusid sellisele alale nagu sõudmine?

Üks mu sõpradest käis sõudmises ja kuna mul oli kogemusi sõudeergomeetrial, mõtlesin proovida ka vee peal sõudmist ja jäingi sõudmise juurde.

Kui vanalt alustasid?

Alustasin sõudmisega 15aastaselt, seega suhteliselt vanalt.

Milline oli Su esimene klubi ja kas jätkad tänaseni seal?

Minu esimene klubi oli Pärnu Sõudekeskus Kalev ja tänaseni endiselt olen kalevlane.

Milline oleks Sinu jaoks selline saavutus, et peale seda oleksid endaga täiesti rahul ning võiksid igal hetkel pensionile minna?

Ma arvan, et sellist saavutust ei tulegi, kuna minu jaoks on enda arendamine ja oma parima tulemuse ületrumppamine põhiaspekt, kuigi loomulikult peab ka nalja saama ja nautima, mida sa teed.

Mida arvad Eestis sõudmisest? Mis võiks olla parem? Mis mitte?

Kui vaadata MM-i tulemusi, siis eestlased on sõuderahvas, aga kahju, et ala pole Eestis veel väga populaarne... Ma väga loodan, et see medalite hulk, mille eestlased pälvisid MM-il, tõstab ala populaarsust veelgi ning suurendab ka huvi meie riigi vastu: 6 medalit selliselt kõrgetasemeliselt võistlusel on väga-väga-väga hea tulemus.

Ala populaarsus on suhteliselt väike, aga... see ongi mõtlemise koht, kuidas seda noortele "ette mängida", et noored oleks sõudmisest huvitatud. Rahad, mis sõudmises liiguvad, ei ole nii suured, kui pallimängudes, seega reklaami ja meediaülekandeid on vähe. Lisaks on väikestest asulatest raske suuremates linnades trennis käia, aga väiksemates linnades pole ei sõudmistrenne ega klubisid.

Kes on Sinu suurim iidol?

Otseselt sõudmise-eeskuju mul pole, aga mulle meeldib väga, kui eestlased auhinnalisi kohti saavad... sõltumata spordivaldkonnast... □

Mis on tänaseni olnud teie elu tipp hetk sõudmises?

Minu tipp hetk oli MM-i ehk sisesõudmise maailmameistri võistluste kuldmedal 500m distantsil, kus sain maailmameistri tiitli.

Mis on Sind motiveerinud?

Motivatsiooni on tulnud sõpradelt ja trennikaaslastelt. Loomulikult iseendalt ka ning perelt, kes on mind toetanud kogu aeg.

Kas Sinu arvates on Eestil noort pealekasvu?

Eestil on noort pealekasvu ja talendikat, kuid seda on siiski suhteliselt vähe: sõudmine pole nii populaarne kui jalgpall näiteks.

Mida soovitaksid noortele sõudjatele?

Eelkõige soovitaksin noortele. Tulge sõudetrenni, siin on toredad klubi-kaaslased, kes aitavad nii motivatsiooni leida kui ka pärast rasket trenni lõõgastuda ja naljatada... Ja kõige rohkem motiveerib ikka medal kaelas.

HOROSKOOP

Jäär 21. märts–20. aprill

Kui aasta esimestel nädalatel jäi teistele mulje, et Jääradel justkui ei saakski energia otsa, siis nüüdseks on olukord muutunud. Mõni Jäära tutvusringkonnast võib isegi mainida, et ta näeb “närtsinud” välja. Sellised kommentaarid muidugi tulise hingega Jääradele ei meeldi ja kui nad end taltsutada ei oska, siis kannatavad ka nende suhted lähedastega.

Sõnn 21. aprill–20. mai

Sõnnide elus valitseb täiesti uus energia. Nad on värsked, valmis uuteks väljakutseteks ja tähtede seisu poolest on praegune aeg, alates 2020. aasta algusest, nende jaoks nagu pöördepunkt. Praegu on soodne aeg tähtsate otsuste vastuvõtmiseks ja oma elus muudatuste tegemiseks.

Kaksikud 21. mai–21. juuni

Kaksikutele on omane kreatiivsus. Kui muidu on neil kombeks jagada oma loomingut vaid lähedastega, siis praegu tunnevad nad end selle suhtes avatumalt ja enesekindlalt. Saabuv kevad toob Kaksikutele mitmeid võimalusi, kuidas enda annet teistega jagada ja ei maksa kauaoodatud pakkumiste ees kartma lüüa, sest õnnestumine on garanteeritud.

Vähk 22. juuni–22. juuli

Kuigi Vähkide jaoks on kevade tulek alati olnud aeg, kus nad justkui tähtsavad uuesti ja pulbitsevad energiast, siis sellel aastal on vastupidi. Nad on väsinud ja valiksid kodus magamise ükskõik millise muu tegevuse asemel. Selline periood kestab aga ainult mõnda aega ja siis on Vähid taas endised.

Lõvi 23. juuli–22. august

Lõvid tegutsevad endiselt mitmel rindel. Nad on erinevate asjadega korruga hõivatud, tormavad igale

poole ja jääb mulje, nagu nad ei plaanikski hoogu maha võtta. Ei plaanigi, sest Lõvid naudivad sellist elustiili ja innustavad niimoodi ka oma tuttavaid energilisemalt toimivatest sündmustest osa võtma.

Neitsi 23. august–22. september

Neitsitel on alati olnud raskusi oma sõprade kahemõtteliste naljade mõistmisega, kuid praegusel ajal kipuvad nad tavapärasemast veelgi tundlikumad olema. Ei tasu aga muidu malbet Neitsit vihaseks ajada, sest praegusel perioodil võivad nad küllaltki plahvatusohtlikud olla.

Kaalud 23. september–23. oktoober

Kaalud püsivad emotsionaalses plaanis endiselt stabiilsena, kuid otsustusvõimetus ei kao nende olemusest kuskile. Olgu tegemist kas hommikul riiete valimisega või poes ostlemisega, Kaalud lihtsalt ei suuda kindlaid valikuid teha. Õnneks on nende lähedased sellega harjunud ja mingeid konflikte tähtede seisu järgi ees ootamas ei ole.

Skorpion 24. oktoober–22. november

Skorpionite igapäevaelus on praegusel perioodil palju segadust nii tööl, koolis kui ka isiklikes suhetes. Kuna konfliktid ja sihitult tegutsemine ajavad Skorpione stressi, siis oleks mõistlik oma arusaamatused lähedastega kiiremas korras lahendada ning töö- ja koolieluga seotud plaanid paika panna.

Ambur 23. november–21. detsember

Enamasti kindlameelsed Amburid kahtlevad praegu kõikides otsustes, mis neil tuleb vastu võtta. Lisaks on nad liigsest töötamisest tingitud stressist väsinud ja tujukad. Nimelt on muidu seltskondlikud Amburid

praegusel ajal tõsised ja kidakeelsed. See on märguanne, et kätte on jõudnud hetk võtta aeg maha ja keskenduda iseendale.

Kaljukits 22. detsember–20. jaanuar

Sarnaselt Amburitega valdab ka tavaliselt meelegindlaid Kaljukitsesid ebakindlus. Mõlema tähemärgi puhul on see viide ületootamisele. Kaljukits peab õppima ütlema vajalikul hetkel “ei”, et end läbipõlemisest säästa.

Veevalaja 21. jaanuar–18. veebruar

Veevalajad on lõpuks ometi mõistnud, et iga inimene väsib ühel hetkel, ja aru saanud puhkamise vajalikkusest. Nad magavad igal öösel piisavalt, ärkavad rõõmsa ja värskena ning ei kiirusta enam pärast kahte pudruampsi hommikusöögilauast autosse, et kõigest varem tööle jõuda. Mida aeg edasi, seda enam advavad Veevalajad, et sellise elustiili juures suudavad nad oma erialal varasemast veelgi tulemuslikumad olla.

Kalad 19. veebruar–20. märts

Tundub, et Kalade tähtkujude esindajad on sellel aastal tõesti õnnega koos. Mõned neist võivad lotoga, teistel on võimalik pidevalt reisida ning kolmandad ostavad uue auto. Kui Kalade teele ilmub mõni takistus, siis nad ei peatu, vaid astuvad sellest kiiresti üle ja lähevad edasi. Niimoodi innustavad nad oma lähedasi ja on eeskujuks ka teistele tähemärkidele.